

ΤΖΙΑΚΟΜΟ ΠΟΥΤΣΙΝΙ

Ο βιογράφος του Πουτσίνι, **Arnaldo Fraccastro**, σκηνογράφος στο περίφημο, σήμερα δυστυχώς ξεανηλεγμένο, έργο του «**La Vita di Giacomo Puccini**» πολύ ζωντανά την πρώτη της «Μπόεμ» στο βασιλικό θέατρο του Τουρίνου. Ήταν την 1η Φεβρουαρίου 1896, Στο ανάλογο του διεθυντού στεκόταν ο Τσοκανίνι που τότε δεν ήταν καλά - καλά ούτε 29 ετών. Ή αθούσα ήταν ασφυκτικά γεμάτη. Απ' όλη την Ιταλία και το εξωτερικό είχαν σπεύσει μουσικοί, λιμπρετίστας, και δημοσιογράφοι για να παραστούν στην πρεμιέρα του νέου έργου του Πουτσίνι. Οι έλλειψεις ήταν μεγάλες, αλλά το έργο απέτυχε. Ο ίδιος ο Πουτσίνι διηγείτο αργότερα γι' αυτή την πρώτη της «Μπόεμ». «Τό κοινό την δέχτηκε εμμενώς, ή κριτική όμως την επομένη την χτύπησε. Άλλα και κείνο το βράδυ κατά τὰ διαλεξιμάτα άκουεις νά ψιθυρίζουν σ'αυτούς διαδρόμους και σ'αυτά θεωρεία: «Ο καυμένος ο Πουτσίνι έχασε τό δρόμο του, αυτή ή δ-περα δεν πρόκειται νά ζήση πολλά». Κι' εγώ που είχα δώσει όλη την αγάπη μου σ' αυτή και σ'αυτά πλάσματά της, γόρησα βαθειά ταπεινωμένος στο ξενοδοχείο μου. Είχα μια θλίψη μέσα μου, μία μελαγχολία, μία δρεξή νά κλάψω ...»

Η κριτική έχει ήδη πολλές φορές άπατηθεί. Ο Πουτσίνι έζησε τή νίκη, πρόφτασε νά δει την θριαμβευτική πομπή των έργων του μέσα σ' όλο τον κόσμο. Ποιός δεν ξέρει τό τραγούδι της Μυζέτ! Ποιός δεν θυμάται την νύχτα των Χριστουγέννων μπρός στο καφε-νέι Μομου στο Παρίσι! Αυτή τή χαρούμενη αντίθεση στήν μοεμική ζωή της σοφίας, Ποιός λησμόνησε τή μοίρα της μικρούλας Μπατερφλάυ. Και ποιός δεν άκούει άκόμη τή άρια του Κοβασιαντότσι: «**Muore disperato**» (Πεθαίνω άπελπιμένος)!—Είναι ποιητικόχρω-μος κόσμος που ύψώνεται μπροστά μας, που ο Που-τσίνι τον έκτισε μέ ήχους. Τό τελευταίο έργο του έμει-

νε ήμιτελές. Πρό τριανταενός έτών ύπεβλήθη στήν κλινική του δόκτωρος Λεντού σ'αυ- Βρυξέλλας σέ μία άπικίνδυνη έγχείριση που του έστοίχισε τή ζωή. Στο νεκρικό κρεβάτι του εύρισκετο ή παρτιτούρα της «Τουραντό» σχεδόν τελειωμένη. Ο Πουτσίνι έφτασε έως τό μέσον της έμπτης πράξεως, ως τή σκηνή του θανάτου της Λιυ. Η σκηνή αυτή γεμάτη μελαγχολία και θλίψη μάς φαίνεται σάν μία προάιτηση του δικ-κού του τέλους. Ένάμιση χρόνο μετά τό θάνατό του, στις 25 Απριλίου 1926, παρουσιάσθηκε ή «Τουραντό» γιά πρώτη φορά στή Σκάλα του Μιλάνου. Δεν θά ξε-χάσω ποτέ αυτό τό βράδυ. Σπανίως είδα λαμπρότερη παράσταση, ένα πιο ένδιαφέρον κοινό. Όποιος είχε, κατά κάποιον τρόπο, άνομα ή μία θέση στόν μουσικό κόσμο, ήταν παρών. Στο πόδιο στεκόταν ο Άρτουρο Τσοκανίνι, ένας άπό τους πιστότερους φίλους του συν-θέτη, που τριάντα χρόνια πριν είχε εμφανίσει γιά πρώ-τη φορά την «Μπόεμ», και ο όποιος τώρα έβαλε τά δυνατά του γιά νά βοηθήσει στή γ' ννηση της «Τουραν-τό», αυτής της τελευταίας δημιουργίας του Πουτσίνι. Η όπερα, την όποιαν αργότερα άποτελείωσε, —πάνω στις σημειώσεις που είχε άφήσει ο Πουτσίνι— ο **Franco Alfano**, έδόθη (κείνο τό βράδυ μόνο έως την σκηνή έ-κείνη της τελευταίας πράξεως, ως την όποία είχε φθά-σει ο συνθέτης. Η άρχήστρα σώπασε, οι τραγουδιστάι, έμειναν άφωνοι, ή αύλαία έπεσε. Ο Τσοκανίνι έφανε την μπαγκέτα, έστράφη στό κοινό, και μέ συγκινημένη φωνή είπε: «**eni questo punto il maestro e morto**» (Σ' αυτό τό σημείο ο Μάεστρος πέθανε). Στήν τερστία ά-κόμα μισοσκότεινη, αίσθουσα άπλόσθηκε μία συγκινημέ-νη σιωπή, μία εύλαβική οιγή όπως τις έκκλησίες. Μό-νο άπό ένα θεωρείο της πρώτης σειράς άκούσθηκαν γυναικεία λυγμοί, ήταν ή χήρα του Πουτσίνι, ή Ντόν-να Έλβιρα.